

Tisková zpráva
Lucemburk 11. ledna 2023

Usnadňování cestování během pandemie: digitální certifikát EU COVID fungoval, ostatní nástroje už méně

Digitální certifikát EU COVID pomohl koordinovat cestovní omezení mezi členskými státy EU a účinně usnadňoval cestování během pandemie COVID-19. Dopad ostatních nástrojů EU byl však skromný, uvádí se jako závěr ve zvláštní zprávě, kterou dnes zveřejnil Evropský účetní dvůr. Auditóři zjistili, že Evropská komise rychle navrhla vhodná technologická řešení. Využívání těchto nástrojů se ale v jednotlivých členských státech EU značně lišilo, takže jejich dopad na usnadnění cestování byl nerovnoměrný. Auditóři vyzývají EU, aby se lépe připravila na úspěšnější zvládnutí potenciálních krizí v budoucnu.

V březnu 2020, krátce poté, co byly v Evropě zjištěny první případy onemocnění COVID-19, začaly členské státy EU zavádět hraniční kontroly a ukládat cestovní omezení. Ačkoli má Evropská komise v oblasti politiky veřejného zdraví jen omezené pravomoci, podnikla různé iniciativy, které měly omezit dopad těchto opatření na volný pohyb. Zejména vyvinula řadu nástrojů pro usnadnění cestování a pro sledování pozitivních případů onemocnění COVID-19. Mezi tyto nástroje patřily brána pro trasování kontaktů, digitální formuláře pro trasování cestujících, platforma pro výměnu těchto formulářů mezi členskými státy EU a digitální certifikát EU COVID. Na vývoj těchto nástrojů IT poskytla EU 71 milionů EUR.

Auditóři zjistili, že Evropská komise tyto finanční prostředky rychle mobilizovala a k vývoji nástrojů v časové tísni zaujala pragmatický přístup. Brána pro trasování kontaktů začala fungovat již sedm měsíců po vypuknutí pandemie a digitální certifikát EU COVID byl připraven ještě před tím, než členské státy dokončily provádění svých očkovacích plánů. Naproti tomu formuláře pro trasování cestujících byly vyvinuty příliš pozdě, neboť již před nimi byla k dispozici některá vnitrostátní řešení. Auditóři rovněž upozorňují, že se Evropské komisi nepodařilo překonat výhrady některých členských států týkající používání těchto nástrojů EU, a to z důvodu ochrany údajů a jiných právních obav a také proto, že už vyvinuly svá vlastní vnitrostátní řešení. Celkově však Komise obavy týkající se ochrany údajů řešila a uplatňovala osvědčené postupy v oblasti bezpečnosti IT.

„To, aby všechny státy EU přijaly společné nástroje na koordinaci omezení volného pohybu a usnadnění cestování, mělo v bezprecedentní situaci, které jsme čelili, klíčový význam,“ uvedl Baudilio Tomé Muguruza, člen EÚD odpovědný za tento audit. „Ne všechny nástroje EU byly však

Účelem této tiskové zprávy je informovat o hlavních zjištěních zvláštní zprávy Evropského účetního dvora. Plné znění této zprávy je k dispozici na internetové stránce eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg
E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

členskými státy využity a úspěch digitálního certifikátu EU COVID se u ostatních nástrojů neodrazil.“

Unijní digitální formulář pro trasování cestujících využívaly jen čtyři členské státy a z téměř 27 milionů formulářů vydaných do února 2022 bylo devět z deseti vydáno jedinou členskou zemí EU, Itálií. Podobným způsobem zůstala téměř nevyužívána platforma pro výměnu informací: do konce února 2022 bylo vyměněno pouze 256 formulářů (všechny s výjimkou jednoho byly ze Španělska). Výrazně se lišilo i používání aplikací na trasování kontaktů – do května 2022 byla převážná část údajů z brány pro trasování kontaktů (83 %) vygenerována pouze uživateli z Německa. V praxi byl jediným nástrojem používaným ve všech členských státech digitální certifikát EU COVID. Využívalo ho i 45 zemí a území mimo EU. Do konce března 2022 bylo vydáno 1,7 miliardy těchto certifikátů. Auditóři dospěli k závěru, že digitální certifikát EU COVID pomohl koordinovat cestovní omezení mezi členskými státy EU a účinně usnadňoval cestování během pandemie COVID-19.

Audit v neposlední řadě poukázal rovněž na absenci konkrétních postupů pro dlouhodobější využívání těchto nástrojů nebo pro jejich rychlou opětovnou aktivaci v případě, že budou znova zapotřebí. Například platnost stávajícího právního základu pro digitální certifikát EU COVID EU skončí v červnu tohoto roku. Bude-li obnovena, bude k tomu muset dojít standardním legislativním postupem EU.

Základní informace

Tento audit se týkal období od října 2020 do června 2022 a zaměřil se na čtyři výše uvedené nástroje EU, včetně souvisejícího financování EU. Nevztahoval se na financování EU na očkování proti COVID-19, které bylo posuzováno dříve ve [zvláštní zprávě o zadávání veřejných zakázek na očkovací látky proti COVID-19 v EU](#).

Audit doplňuje [zvláštní zprávu Účetního dvora o právu na volný pohyb v souvislosti s krizí COVID-19](#) (vydanou v červnu 2022), která byla zaměřena na kontroly na vnitřních hranicích schengenského prostoru během pandemie.

Zvláštní zpráva 01/2023 *“Nástroje usnadňující cestování v rámci EU během pandemie COVID-19 – iniciativy byly relevantní, ale jejich dopad sahal od úspěchu až po omezené využití“* je k dispozici na internetové stránce EÚD (eca.europa.eu).

Kontakt pro tisk

Tiskové oddělení EÚD: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – M: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547